

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО**

Факультет філології й журналістики імені Михайла Стельмаха
Кафедра української літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

з науково-педагогічної роботи

_____ доц. Гусєв С.О.

« ____ » _____ 2020 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Історія української літератури кінця ХХ - поч. ХХІ ст.

підготовки здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра

галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література)
додаткової предметної спеціалізації 014 Середня освіта (Мова і література
(англійська)
освітня програма Середня освіта. Українська мова і література,
англійська мова

галузі знань 03 Гуманітарні науки
спеціальності 035 Філологія (Українська мова і література)
додаткової предметної спеціалізації 014 Середня освіта (Мова і література
(польська)
освітня програма Філологія. Українська мова та література

факультет Філології й журналістики імені Михайла Стельмаха

Вінниця – 2020 рік

Робоча програма «Історія української літератури кінця ХХ – початку ХХІ століть» для студентів за спеціальністю 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) з додаткової предметної спеціалізації 014 Середня освіта (Мова і література (англійська) та за спеціальністю 035 Філологія (Українська мова і література) з додаткової предметної спеціалізації 014 Середня освіта (Мова і література (польська)

Мова навчання українська

«___» _____ 2020 року. – 33 с.

Розробник – Крупка Віктор Петрович, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри української літератури.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри української літератури.

Протокол від «___» _____ 2020 року № ____ .

Завідувач кафедри
української літератури _____ А. П. Віннічук

«___» _____ 2020 року

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні навчально-методичної комісії факультету філології й журналістики імені Михайла Стельмаха

Протокол від «___» _____ 2020 року № ____ .

Голова НМК _____ Н. І. Кухар

«___» _____ 2020 року

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, додаткова спеціалізація/спеціальність, освітня програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Обов'язкова дисципліна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання	спеціальність: 014 Середня освіта (Українська мова і література), 035 Філологія (Українська мова і література)	Рік підготовки	
Загальна кількість годин – 120	Додаткова предметна спеціалізація 014 Середня освіта (Мова і література (англійська) 014 Середня освіта (Мова і література (польська) Освітня програма Середня освіта. Українська мова і література, англійська мова Філологія. Українська мова та література	4-й	4-й
		Семестр:	
		8-й	8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,3 самостійної роботи студента – 4, 3	Ступінь вищої освіти: бакалавр	Лекції	
		20 год.	6
		Практичні	
		22 год.	6
		Лабораторні	
		0 год.	-
		Самостійна робота	
		78 год.	108
		Індивідуальні завдання:	
		-	-
Вид контролю: екзамен			

Примітка: Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 35 % ауд. занять і 65 % самостійної роботи;
для заочної форми навчання – 10 % ауд. занять і 90 % самостійної роботи.

2. МЕТА, ЗАВДАННЯ, КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

2.1. Мета навчальної дисципліни – ґрунтовне вивчення історико-літературних питань розвитку системи художнього мислення в українській літературі кінця ХХ – початку ХХІ ст. у контексті філософсько-естетичних шукань європейського мистецтва слова постмодерної доби, а також розвиток у студентів умінь аналізувати художні твори письменників періоду, опираючись на особливості літературно-історичного процесу, інтертекстуальні та контекстуальні аспекти літератури запропонованого періоду; умінь робити висновки щодо окремих літературних явищ та літературного процесу в цілому.

2.2. Завдання навчальної дисципліни:

– дослідити генезис та суспільно-історичні умови розвитку української літератури кінця ХХ – початку ХХІ ст.;

– розкрити своєрідність вітчизняних моделей, структур, типів художнього мислення на тлі європейського і світового культурного життя постмодерної доби;

– з'ясувати особливості філософсько-естетичного дискурсу в українській літературі означеного періоду;

– визначити художні парадигми вітчизняного мистецтва слова досліджуваного періоду;

– сприяти усвідомленню студентами місця і значення творчої особистості у літературному процесі;

– розвивати вміння і навички аналізувати художній твір, давати власну, обґрунтовану оцінку явищам словесного мистецтва.

2.3. Компетентності

2.3.1. Загальні компетентності

- здатність до образного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати на практиці набуті теоретичні знання.

2.3.2. Фахові компетентності

- знання та розуміння основних шляхів й закономірностей розвитку української літератури;
- здатність визначати специфіку суспільно-історичного контексту розвитку української літератури від давнини до сьогодення;
- здатність давати стильові характеристики кожного періоду української літератури;
- здатність оцінювати та визначати роль і місце письменника в літературному процесі доби;
- здатність проводити літературознавчий аналіз художніх текстів тексти, визначених програмою.

2.4. Програмні результати навчання

- вміння опрацьовувати літературно-критичні праці й користуватися довідковою літературою;
- вміння характеризувати кожен з періодів українського письменства в суспільно-історичному контексті й обґрунтовувати причину їх зміни;
- вміння осягати сутність культурно-історичних феноменів літературних надбань від давнини до сьогодення;
- вміння визначати культурно-історичну цінність творів українського письменства в контексті світової літератури;
- вміння з'ясовувати культурно-історичну функцію твору та його автора в сфері національної й світової літератур;
- вміння упорядковувати, оцінювати, аналізувати, порівнювати художні твори, опираючись на здобуті знання;
- вміння виробляти та відстоювати власну позицію під час розв'язання літературознавчої проблеми шляхом ведення дискусії.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗДІЛ 1. УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА 80-Х РОКІВ ХХ СТОЛІТТЯ

Тема 1. Вступ.

Інформаційний обсяг теми. Тенденція розвитку української літератури наприкінці ХХ – початку ХХІ століття. Історичні передумови. Зміна характеру розвитку літературного процесу. Пошук мовних естетичних способів моделювання й зображення дійсності. Типи дискурсів у сучасній українській літературі (модерний, неомодерний, заповідально-селянський, постмодерний).

Постмодернізм як мистецько-культурний феномен кінця ХХ – початку ХХІ століття. Причини виникнення постмодернізму (продукт постіндустріальної «постчорнобильської» епохи). Онтологічний, гносеологічний та естетичний вияви постмодерну.

Роль у становленні і поширенні постмодернізму концепції філософів Мішеля Фуко, Жака Дерріда, Ролана Барта, Юлії Кристєвої, Мерло Понті, Мартіна Гайдегера літературознавців Тамари Гундорової, Соломії Павличко, С.Квіта та інших.

Національна своєрідність творів мистецтва, її вияв у постмодерністському творі (мова – як первинна семіотична система, використання в тексті реконструйованих цитатій із національної культури; увага до проблем, що важливі для країни, яку представляє певна література, національний склад мислення та тип гумору). Аналіз зразків текстів.

Особливості українського постмодернізму, його спрямування проти негативних явищ в українській культурі та політиці («Вияв глибокого патріотизму» (Б. Рубчак).

Літературні угруповання та об'єднання, їх лідери : Національна спілка письменників, АУП (Асоціація українських письменників), асоціація «Нова література»; «Бу-Ба-Бу», «Нова дегенерація», «Пропала грамота», «Західний вітер», «ЛуГоСад», «500», «Червона фіра»).

Сучасний літературно – мистецький процес в українській літературі (кінець ХХ – початок ХХІ століття).

Огляд публікацій журналів «Сучасність», «Слово і час», «Київ», «Дзвін», «Четвер» тощо, газети «Літературна Україна»

Покоління вісімдесятників – свідок краху тоталітарної системи.

Апокаліптичне світовідчуття, тяжіння до заперечення й розвінчання. Руйнування радянських комплексів і стереотипів у житті й літературі. Іронія і сарказм. Гра. Пошук нової мови. Показ ворожнечі, безвартості цінностей, що раніше були предметом оспівування, звеличення. Карнавалізація. Маскарад. Очищувальна роль літератури. «Стилістичне розбишацтво».

Тема 2. Валерій Шевчук (1939 р. нар.). Життя і творчість митця.

Особливості світобачення, громадянська позиція. Зв'язок із давньою українською літературою. Використання традицій українського бароко, міфопоетичних образів у художньому творі.

Тематично-жанрова різноманітність великої прози: історичний роман-притча («На полі смиренному»), роман-балада («Дім на горі»), роман-триптих («Три листки за вікном»), філософський роман («Птахи з невидимого острова»). Інші твори В.Шевчука(повість «Початок жаху», роман «Юнаки з огненної печі» та ін.). Сучасні модерні драми («Вертеп», «Сад божественних пісень»). Автобіографічні мемуарні твори («Наберезі часу»).

Філософсько-міфологічна основа роману-балади «Дім на горі» (повість-преамбула та збірка новел «Голос трави»). Особливості композиції. Демонологічні мотиви. Використання традицій європейської балади (сюжет кохання жінки і демонічної сили, трагізм). Розгалуженість сюжету. Барокове поєднання високого (духовного) і низького (буденного): дім на горі як фортеця нашої духовності, душі; підніжжя гори як поле боротьби добра і зла, світла і темряви. Художні деталі та символи у творі, їхня роль. Барокові притчові мотиви і символи (самотність, роздвоєння людини, блудний син, дорога). Жіноче і чоловіче начало у творі. Притчевість образів, епізодів. Глибокий психологізм у розкритті внутрішнього світу героїв. Майстерність у використанні біблійних образів та народних легенд.

Значення творчості Валерія Шевчука в розвитку української літератури. Особливості його стилю.

Тема 3. Ярослав Стельмах (1949-2001).

Інформаційний обсяг теми. Короткі відомості прописьменника та його твори.

Переосмислення канону драматургічного персонажа у ранніх п'єсах Я.Стельмаха: від деперсоналізації до екзистенції. Аналіз ранніх п'єс «Шкільна драма» (інша назва – «Драма в учительській») та «Привіт, Синичко!...». Передумови занепаду моральних орієнтирів особистості-«совка», витоки духовної пасивності сучасників молодого письменника-аналітика.

Зображення у трагікомедії «Синій автомобіль» духовної і творчої кризи письменника. Особливості сюжету й композиції (твір починається з розв'язки). Спогади митця про власне життя. Причини творчих невдач письменника через небажання збагнути складнощі сучасного життя. Постмодерністські мотиви у творі.

Тема 4. Василь Шкляр (1951 р. нар.) – український письменник, політичний діяч. «Батько українського бестселера».

Інформаційний обсяг теми. Проблема часопросторової організації творів Василя Шкляра.

Романи «Елементал» та «Ключ». Невеликі часові періоди: відтрьох – чотирьох місяців у романі «Елементал» до неповного року у «Ключі».

Ретросюжет роману «Елементал». Історичний час, авантюрний час в романі «Елементал». Мотиви дороги в романах.

Роман «Ключ». Проблема трансформації людини під впливом зовнішніх обставин, роль фатуму в нашому житті. Психологічні стани головного героя Андрія Крайнього в романі. Любовна інтрига, перипетії й колізії, пов'язані з нею. Образи жінок – Хеди і Сани.

Роман «Елементал». Історичні постаті. Самохарактеристика головного героя, внутрішні монологи, роздуми; а також опосередковані зображально-виражальні характеристики – оцінки одних героїв іншими, використання синонімічних тропів.

Роман «Чорний ворон» – одна з найдраматичніших і найбільш замовчуваних сторінок української історії, боротьба українських повстанців проти окупаційної влади у 1920-х роках, перша сучасна художня інтерпретація подій Холодного Яру 1920-х років. твір унікальної художньої сили, з потужними деталями, часовим колоритом, глибокою філософією.

Історична та художня правда роману. Жанр художньо-документального роману. Особливості композиції. Любовна сюжетна лінія. Постать отамана Чорного Ворона – Веремія Чорновуса. Образи побратимів Чорного Ворона.

Герої-вовкулаки, містична аура, мотив двійництва (окрім двох «чорних воронів» – отамана й птаха), козачка Дося і сліпа ворожка Євдося.

«Чорний Ворон» Василя Шкляра і «Холодний Яр» Юрія Горліса-Горського.

Тема 5. Василь Герасим'юк (1956 р. нар.).

Інформаційний обсяг теми. Віхи життя і творчості, формування світогляду. Збірки «Смереки» (1982), «Потоки» (1986), «Космацький узір» (1989), «Діти трепети» (1991), «Осінні пси Карпат» (1999), «Серпень за старим стилем» (2000), «Поет у повітрі» (2002), «Була така земля» (2003). Сповідь душі у віршах сучасного поета. Поєднання в них глибинної історичності бачення світу із відчуттям сучасної присутності в ньому. Філософічні роздуми крізь призму художньої деталі: про повноцінне буття людини, її духовне наповнення. Прагнення до вершин духу, творчості, ідеалу («Попелиста осіння смерека»).

«Чоловічий танець». Символічний образ Ісуса Христа. «Жива ватра», «Прийшли вночі: Твій, діду, син умер». Міфологема вогню. Вірш «Прийшли вночі. «Твій, діду, син умер». Містика як співакт кількох індивідів. Ритуал поховання в поезії «Старовинні забави». «Старий Завіт». Гранична ситуація в житті індивіда. Християнське переживання смерті ближнього.

Ігор Римарук (1958-2008). Життєвий і творчий шлях. Огляд поетичних збірок «Висока вода», «Упродовж снігопаду», «Нічні голоси».

Збірка «Діва Обида» (2002). Специфіка композиції книжки. Осучаснена біблійна манера. Драматична тональність, філософська спрямованість, релігійна символіка (поезії «Останній біженець із різдвяних легенд», «Різдво»). Піднесені

й урочисто величні інтонації, що посилюють дотичність до сакральних текстів давнини. Поєднання естетства з публіцистикою і філософуванням. Вірш «Двадцятилітній» – філософське осмислення краси й сили юності. Глибина й оригінальність метафор, порівнянь, епітетів. Використання кольоропису (Вірші «Хмари», «Біла на білому»).

Олег Лишега (1949 р. нар.) – український поет, драматург та перекладач. Життєвий і творчий шлях. Суголосність творчості Лишеги з поетами «Київської школи» (Василь Голобородько, Віктор Кордун, Микола Воробйов, Михайло Григорів).

Збірка «Великий міст» (1989). Перша частина – «Зима в Тисмениці», до якої увійшли вірші, написані у другій половині 1970-х років («Пісня 551», або «Поки не пізно – бийся головою об лід!», та «Пісня 212», або «Так багато суперзірок, порослих очеретом..»), покладені на музику Мертвим півнем; «Пісня 352», або «Коли вам так забаглось погрітись», та «Пісня 882», або «Справжній тобі гербарій», та ін.). Друга частина – «Великий міст» («Черепашка», «Лис», «Яструб» та ін.). Надмірність сюжету і дії («згорнуті філософські новели»). «Великий міст» як «досвід редукованої прози».

Збірка «Снігові та вогню» (2002). Щоденник символічної подорожі країною, яка зазнала катастрофи й досі не оговталася. Тема свободи. Образ самотнього мандрівника. Техніка вільного вірша та верлібру.

Наталка Білоцерківець (1954 р. нар.). Огляд життя і творчості. Поетика збірок «Підземний вогонь» (1984), «Листопад» (1989). Мотиви творчості – дитинство – юність – смерть – проминальність життя, плинність часу; Батьківщина, спорідненість із поколінням – самотність і самість – місія мистецтва. Драматизм і романтизм – два полюси напруження її ліричного світу. Єдність образу. Синкретичний характер образів (поезії «Йди, Безшумний сніже, темними устами, Мостами, наче сплетеними снами, Дахами...», «Запахи, доторки сняться – молочні, тугі...»). Римування, ритміка і строфіка.

Тема 6. Літературне угруповання «Бу-Ба-Бу», його засновники. Новий різновид поезії – поетичне шоу. Архетип ліричного героя у творчості бубабістів.

Інформаційний обсяг теми. Юрій Андрухович (1960 р. нар.). Шлях Юрія Андруховича у літературу. Поетичний дебют Юрія Андруховича. Збірка «Небо і площі». Елегійно-класичистичний характер збірки «Середмістя».

Збірка «Екзотичні птахи і рослини». «Пісня мандрівного спудея» – ключ до розуміння творчого кредо автора. Діалог епох: українське бароко постмодернеї необароко в поезіях Ю. Андруховича.

Цикл «Три балади». Балада «Нашіптування з віків» – осягнення майбутнього через досвід минулого. Роль риторичного запитання.

Ідея карнавального «світу навиворіт» у сполученні культурних кодів різних епох, реальних осіб і вигаданих героїв – вірші «Ієронім Бош ХХ»,

ліричний цикл «Цирк Вагабундо», «Ярмаркові патрати», «Павло Мацапура, злочинець», «Ваня Каїн», «Самійло Немирич, авантюрист...»; поетичний текст «Нарбутове «А»1917.»

Ліричний цикл «Цирк Вагабундо» – зразок зіткнень «високого й низького». Алегоричні образи, їх роль, засоби творення (метафора, гротескне порівняння, повторення). Рекламно-зазивальний стиль поезій.

Цикл «Кримінальні сонети». Погляд на повсякденну дійсність як театр абсурду, епатажність; уживання жаргонної лексики, евфемізмів у сонетах «Ніжність», «Азарт», «Життепис», «Мафія».

Поєднання патетики з іронією, нахил до стилізаторства, заміна «ліричного героя» щоразу новою маскою.

Збірка «Пісні для мертвого півня». Таємниця назви збірки і назв віршів. Образ півня («... цей образ для мене – щось, що сповнене розпачу, безнадії. І в той же час півень – це бійцівські якості...»)(Автор).

Вірш«Without You» («Безтебе»). Проблема самотності (інтимної і соціальної) людини у світі, заповненому інформаційними випусками («Радіо, телебачення, преса»). Душевний стан ліричного героя.

Картини дійсності, зображені в інших текстах збірки. Бартова модель читання тексту (автор-текст-читач).

Оцінка критикою збірки «Мертвий півень» (збірка «продовження стилю фундаторів європейського авангарду на початку ХХ століття»)(Ярослав Голобородько).

Юрій Андрухович – перекладач американської поезії 50-60-х років ХХ століття та німецької літератури .

Силабо-тонічна система віршування, верлібр, вірші-сонети у поетичних текстах Юрія Андруховича.

Цикл армійських оповідань «Зліва, де серце». Художній фільм «Кисневий голод». Есе. Цикл «Конферанси». Праісторичне оповідання «Самійло з Немирова, прекрасний розбишака»– проблема людини, яка живе в країні, позбавленій власної державності, історії, юриспруденції (1 год).

Роман «Рекреації». Смісл назви твору. Орієнтації на концепцію середньовічної «карнавальної культури й амбівалентності». Бахтінський принцип «багатоголосся» побудови. Використання прийомів розповіді української вертепної драми. Сюжетна канва роману.

Свято Воскресаючого Духа. Проект і програма свята.Роль пучку у програмі його. Промовистість і значущість прізвищ присутніх на карнавалі дійстві.

Мотив карнавального коронування й декоронування Великого Поета, навмисне знесення його з п'єдесталу Пророка і Вождя.

Літературні алюзії у «Рекреаціях», їх доречність і актуальність. Роль вірша Андруховича, прочитаного Мартофляком.

Використання мови різних стилів. Роль картонної таблички з іншомовним написом. Оцінка роману критикою.

Роман «Московіада». Мозаїко-карнавальна композиція, моно-міфологічна схема розгортання сюжету. Один день перебування українського поета Отто фон Ф. У Москві; екстремальні, незвичайні фантастичні пригоди, здіймання до небес і сходження в пекло. Здатність Отто пройти «крізь вогонь, воду і мідні труби» (Олександр Бойко).

Образна палітра; колоритні постаті. Оповідач – текст – читач. Ремінісценції, інтертекстуальні перегуки. Химерне поєднання і переплетення стилів. Ознаки жанру меніппеї.

Глобальні проблеми у творі. Антитоталітарний підтекст роману. Реконструкція символів імперії у текстах «Московіади». Роль власних поетичних текстів із циклу «Листи в Україну». Перегук з підтекстами романів зарубіжних авторів (Ежен Йонеско, Тадеуш Конвіцький). Мовна палітра твору.

Роман «Перверзія». Неоднозначне значення назви твору. (perversus – перекручений, фальшивий, неправдивий).

Венеціанські пригоди Станіслава Перфецького. Версії автора – «видавця» («роман для підлітків»). Безліч версій прочитання (автор-текст- світ-читач).

Перфецький – герой справжній чи примарний – маска. Версії щодо існування героя (доповідь Перфецького). Роман у романі – опера - буф «Орфей у Венеції», її роль у тексті «Перверзії». Символічний образ риби. «Справжнім героєм роману є література» (Оля Гнатюк). Оцінка твору критикою.

Олександр Ірванець(1961 р. нар.). Поетична збірка «Любіть!...». Життєвий шлях письменника. Олександр Ірванець – поет, прозаїк, драматург, перекладач (Починав із соцреалізму).

Особливості компонування збірки «Любіть!...». Ранні вірші про девальвацію мрій («Пейзаж з вікна казарми», «О-ля-ля!» – сказав Рембо...»).

Метафізичні тексти «Мій хрест», «Переночуй мене, вишневий саде», «Короткий вірш про кінець світу».

Еротичні вірші, присвячені жінкам. Актуальність поезії «Лоліта». Політична іронія Олександра Ірванця. Вірш «Любіть!...» і поезія В.Сосюри «Любіть Україну»; «Інфінітив», «Eine kleine Nachmusik», «Вірш до рідної мови»

Олександр Ірванець – «поет абсолютного слуху». Гра слів, звуків і співзвуч. Приналежність поезії до карнавально-провокаційної течії постмодерністського дискурсу.

Збірка прози «Очамиря», оповідання «Львівська брама».

«Львівська брама» – химерна інтерпретація політичної ситуації в країні. Доля української ідеї. Гра з текстом – автор-текст-читач. Дійові особи. Роль художнього обрамлення. Мова оповідання.

Мовна палітра прози Олександра Ірванця та Юрія Андруховича (практикум).

Особливості постмодерністських текстів Олександра Ірванця, Юрія Андруховича та Віктора Неборака.

Віктор Неборак (1961 р. нар.). Збірки поезій «Бурштиновий час», «Літаюча голова», «Alter Ego».

Шлях у літературу Віктора Неборака – «прокуратора» «Бу-Ба-Бу». Творче кредо письменника.

Два есеї. «Мова і поетичне покоління (міркування дилетанта)», «Поезія фіксує слово».

Мотиви тексту «Бубон (сонет, виголошений літаючою Головою)»... губами дивиться доБА... росте поезія з горБА в горбі з грошима боротьБА), «Монолог з псячого приводу», «Пісенька про пана базя».

Феномен нового героя-маски в тексті «Лист». Позиція очікування у вірші «Листи, знайдені у пляшці з-під львівського пива». Метафора блазня у текстах Неборака «Роздум бігу», «Love Story» (мелодрама з п'яти сонетів).

Своєрідність текстів «В очікуванні Орисі», «Три елегії» (Ув'язнений Дон Жуан). Актуальність тексту «Ще один лист» (в Україну – з півдня). Філософська проблема «Бог – Всесвіт – Людина». Екзистенціалізм творчості Віктора Неборака.

Тема 7. Оксана Забужко (1960 р. нар.).

Інформаційний обсяг теми. Життєвий шлях письменниці. Проза, поезія, дослідницькі студії та есеїстка.

Збірки «Травневий іній», «Диригент останньої свічки», «Апостол», «Новий закон Архімеда : Вибрані вірші 1980-1998» (оглядово). Життєвий і творчий шлях письменниці. Поетичний доробок. Вірші «Прощання між зірок», «Поскриптум», «Дорогою до дому». Традиції і новаторство в поетичних текстах.

Вірш «Попелюшка», його актуальність. Постановка поезій «Попелюшка» і «Пані Мержинська» нью-йоркською групою Yara Arts Group. Моноопера В.Балея «Клітемнестра» на текст (англійський переклад) Оксани Забужко. Переклади поетичних текстів європейськими мовами.

Роман «Польові дослідження з українського сексу» (оглядово). Збірка прози «Сестро, сестро».

Роман «Польові дослідження з українського сексу» – «драматична і захоплююча історія боротьби за право бути жінкою, бути вільною особистістю у вільній країні...», перший український роман, що здобув визнання за межами України.

Зарубіжна та українська критика «Про польові дослідження...» («Хай буде соромно тому, хто погано про це подумає» (автор). Фемінізм у зарубіжній та українській літературі.

Збірка прози «Сестро, сестро» – книжка-самоантологія. Оповідання «Сестро, сестро», особливості жанру твору. Тема, проблематика. Узагальнення

життя через призму дитячої і сформованої жіночої свідомості. Образ «кагебіста». Роль мови для характеристики персонажа. Інші оповідання збірки.

Повість «Казка про калинову сопілку». Фольклорно-міфологічні джерела. Композиція і сюжет повісті. Ідея єдності роду. Образи. Сильові особливості. Мова твору.

Євгенія Кононенко (1959 р. нар.). Огляд життя і творчості. Книжки «Колосальний сюжет», «Повії теж виходять заміж». Оповідання про сучасну жінку та її проблеми. Відтворення психології жінки в час великих суспільних змін. «Елегія про старість». Драматизм самотності. Проблеми вдячності, виховання і морального вибору. Огляд романів «Зрада», «Ностальгія», «Нема раю на землі».

Роман «Імітація» (2001) як приклад української масової літератури. Детективна фабула – нагода поговорити про сенс життя. Точний аналіз духовної атмосфери нашої доби: імітація соціально-економічних реформ, західної допомоги і добродійності, побудови індустріального суспільства, імітація самого життя.

Тема 8. Галина Пагутяк (1958 р. нар.).

Інформаційний обсяг теми. Життєвий шлях Галина Пагутяк. Літературний портрет: романи «Філософський камінь», «Компроміс», «Книга снів і пробуджень», «Смітник Господа нашого»; повісті «Діти», «Повість про Марію і Магдалину», «Лялечка і Мацько», «Гірчичне зерно», «Записки Білого Пташка» – розкриття світу очима дитини; мала проза (кожне оповідання – метафора); цикл поезій «Молитви».

Повість «Захід сонця в Урожі». Архетоніка повісті. Сон і реальне у творі. Багато вимірність образів Жінки і Чоловіка. Фантастично-символічна манера письма.

Роман «Слуга з Добромиля». Історично-містичні події, які охоплюють вісім століть – від XII до XX. Композиція роману. Романний сюжет як казкове виокремлення високодуховних концептів традиційної української культури з елементами християнської релігії.

Слуга з Добромиля – дхампір, син мертвого опира і відьми. Історія його життя. Перехідність, що пояснює доволі тонку межу між двома світами, відтвореними у романі – світом містичних істот і світом людей. Гармонія світової організації, якої шукає головний герой. Основні антагоністи – сила Дракона та Золотих Бджіл.

Євген Пашковський (1962 р.н.). Романи «Безодня», «Щоденний жезл», стаття «Література як злочин».

Євген Пашковський – прозаїк, есеїст, лідер асоціації «Нова література». Життєвий і творчий шлях письменника. Романи «Свято», «Вовча згряя», «Осінь для ангела», стаття «Література як злочин». Погляд на Спілку письменників України. Ідеологізм романів Євгена Пашковського.

Оповідання «Закрита палата» – основа роману «Безодня». «Навала» образів. Зневіра і розпач героїв. Використання «поточку свідомості», вражень (1 год).

Роман-есеї «Щоденний жезл». Своєрідне зображення «імперії зла» – «мішанини народів і вір..., пекла життя і пекла в людських душах». Поєднання «поточку свідомості» з християнською традицією і біблійністю. Мовностилістичні особливості текстів. Критика про твори Євгена Пашковського.

Роман «Осінь для ангела» – твір про зайвий інтелектуалізм та його смертоносний вплив на життя. Безпосередність буття в його трагічності, неповторності й раптовості (Богдан), жінка-супротивниця, що символізує саме так поціновану культуру (Ніна). Протиставлення Богдан–Ніна та Богдан–Северин. Біблійні притчі й алюзії в романі. Змістова і мовна художність роману.

В'ячеслав Медвідь (1951 р. нар.). Шлях у літературу. Умовний поділ творчого доробку на два періоди. Романи «Льох», «Кров на соломі», літературні мемуари «Життя і Правда», мала проза, філософська есеїстика.

Віддзеркалення епохи з її болями і мукою в романі «Кров на соломі»; розуміння обов'язку митця – «не хизуватися своїми писаннями перед шалом збуреної цивілізації..., повертати речам і поняттям їх справжні назви і сенс» (В'ячеслав Медвідь).

Роман «Льох» – «один із знакових серед творів нової генерації» (Василь Габор). Проникнення у внутрішній світ людини. Містечкові хлопці, Тонька-буфетниця, символічний образ льоху. Використання поліської говірки.

Переклади прози В'ячеслава Медвідя російською мовою.

Костянтин Москалець (1963 р. нар.) – поет, прозаїк, перекладач, літературний критик, музикант. Огляд поетичних збірок «Думи» (1989); «*Songe du vieil pelerin*» («Пісня старого пілігрима») (1994); «Нічні пастухи буття» (2001); «Символ троянди» (2001); «Мисливці на снігу» (2011).

Щоденник «Келія Чайної Троянди» (2001). Мотив пошуку справжнього існування, осмислення проблем свободи і творчості.

Новела «Споглядання черешні». Вплив східної філософії. Відстороненість ліричного героя від світу. Символічний твору.

Роман «Вечірній мед» (книга третя, 2003). Риси постмодернізму в романі. Іронія, гра, інтертекстуальні зв'язки. Проблеми бездуховності, неоколоніалізму, денационалізації. Статус письменника у сучасному українському суспільстві.

Богдан Жолдак (1948 р. нар.). Віхи життя і творчості. Огляд прозових книжок «Спокуси», «Яловичина», «Як собака під танк», «Бог буває: DriveStories», «Антиклімакс», повістей «Лицарська здобич», «Той, хто». Збірка оповідань «*Топінамбур, сину*» (2002). «Комунальний реалізм» як манера письма.

Використання суржику. Засоби творення іронічного. Чорний гумор. Критика українського чоловіцтва («*Столична мить*», «*Закаблуки*»).

РОЗДІЛ 2. ЛІТЕРАТУРА 90-Х РОКІВ ХХ СТОЛІТТЯ. МІЛЕНІУМНЕ ПОКОЛІННЯ

Тема 9. Покоління дев'яностників.

Інформаційний обсяг теми. Формування в умовах тотальної депресії. Розчарування в національній ідеї, суспільстві, людині. Суб'єктивізм.

Представники: літугрупування «*Нова дегенерація*», Сергій Жадан, Юрій Бедрик, Тарас Прохасько, Юрій Іздрик, Володимир Єшкілев.

Поетичні доробки *Сергія Жадана* та *Ростислава Мельніківа*. Сергій Жадан та Ростислав Мельніків – представники творчого угруповання «*Червона Фіра*».

Сергій Жадан (1974 р. нар.). Формування світогляду. Огляд поетичних книжок «*Цитатник*», «*Генерал Юда*», «*Пепсі*», «*Theveryverybestpoeems, psychodelicstoriesoffightingandotherbullshit*», «*Балади про війну і відбудову*», «*Історія культури початку століття*». «*Цитатник*» (1995) – збірка вибраного з попередніх самвидавчих поетичних книжок. Політичний вірш «*Цитатник*» – роздум над змістом власного «я» в контексті історії і культури України.

Поезія «*Варшава*». Образи кордону, порогу, що символізують прагнення руху і неможливість переступити через власну пасивно-консервативну етнопсихологічну детермінованість. Марність спроб вирватися за межі зненавидженого простору. Екзистенційна приреченість героїв бути частиною безсилої й нерухомої України. «*Генерал Юда*». Алегоричний урбаністичний малюнок. Зрощення образу міста з образом Юди. Основні риси стилю: відкидання народницької поезики; використання прийомів авангарду (екзотизми, епатаж); постмодерні ремінісценції, колажність, інтертекстуальність, іронія; ґрунтовна розробка урбаністики; перевага зорових і дотикових образів. Огляд прозових книжок «*Гімн демократичної молоді*», «*Anarchyinthe UKR*». «*Біг Мак*» (2003) – збірка шести новел. Відкритість форми.

Відсутність кульмінації і розв'язки. Проблеми втрати телічності, питання сенсу існування, ціни зруйнованих ідеалів.

Тема 10. Літгурт «*Нова дегенерація*» (Іван Андрусяк, Степан Процюк, Іван Ципердюк).

Інформаційний обсяг теми. Іван Андрусяк (1968 р. нар.) – поет, прозаїк, перекладач, літературний критик. Огляд поетичних збірок «*Депресивний синдром*», «*Шарга*», «*Повернення в Галапагос*», «*Сад перелітний*», «*Дерева і води*», «*Часниковий сік*».

Збірка «*Отруєння голосом*» (1996). Сюрреалістична манера письма. Елітарність, інтелектуальний погляд на світ, ускладнена, часто герметична

образність, нагромадження алюзій і символів, надсадний психологізм, відкритість тексту.

Основні мотиви збірки: світоспоглядання, осмислення свого місця серед людей («за овидом терпне самотній сумний рамадан...»); богошукання («Не противлюсь поклонам реліктових стін...»); покликання поета і поезії («Спроба молитви», «Вирок поезії»).

Тема 11. Степан Процюк (1964 р. нар.) – поет, прозаїк, есеїст, літературний критик.

Інформаційний обсяг теми. Огляд поетичних збірок «На вістрі двох правд», «Апологетика на світанку», «Завжди і ніколи».

Прозові твори письменника: книжки «Переступ у вакуумі», «Шибениця для ніжності», «Серафими і мізантропи», романи «Інфекція», «Тотем».

Повість «*Репортаж із царства нелюбові*»(2001). Авторське жанрове визначення – екзистенційна мелодрама. Відверта морально-дидактична тенденція. Бездіяльний нігілізм Свирида Кирилка. Гіперболізація почуттів. Композиційне поєднання сюжетних ходів із морально-етичними трактатами, які ставлять питання буттєвого характеру.

Олесь Ульяненко (1962-2010). Огляд життя і творчості. Традиції російської «чорнушної прози» 80-х років у творчості письменника.

Роман «Сталінка». Середовище міського дна. Центральні персонажі роману – бомж Лорд-Ион і злочинець Горік Піскар'юв. Тема Сталіна і сталінщини. Антисупільне спрямування ідеології більшовиків і нехтування загальноприйнятими морально-етичними нормами. Знищення релігійної традиції, віри в Бога як основи морального здоров'я народу. Філософське узагальнення теми колективної розплати за гріховні дії батьків. Моральне очищення від гріховного божевілля.

Василь Слапчук(1961 р. нар.) – поет, прозаїк, літературний критик.

Огляд творчості: книжки «*Як довго ця війна тривала*», «*Гарний настрій*», «*Йшов їжак бережком*», «*Зелений ведмедик*», «*Німа зозуля*», «*Трикнижжя Явіна: максими і простотаки*», «*Укол годинниковою стрілкою*», «*Крапка зсередини*», «*Політ механічної зозулі над власним гніздом*», «*Сучок на костурі подорожнього*», «*Птах з обпаленим крилом*», «*Солом'яна стріха Вітчизни*», «*В очікуванні на інквізитора*», «*Дикі квіти*».

Збірка віршів «*Навпроти течії трави*» (2001). Провідні мотиви воєнної тематики: стан «у-війні» і «по-війні». Нівеляція і руйнування війною всіх морально-етичних цінностей. Символізація таких понять як Вітчизна, зброя, криниця.

Любовна та філософська лірика у збірці «*Мовчання адресоване мені*» (1996). Образ жінки як рятівної, але водночас небезпечної сили.

Роман «*Сліпий дощ*» (2003). Осучаснена історія покритки. Стосунки героїв зі світом: перехід на його бік, боротьба з ним чи втеча від світу. Переплетіння

реальності та містики. Дослідження перебігу і процесу деформації людської особистості на звірячу. Символічні образи роману. Дитяча мудрість хлопчика-філософа.

Тема 12. Марія Матіос (1959 р. нар.) – поетеса, прозаїк.

Інформаційний обсяг теми. Огляд життя і творчості. Жанрово-стильове розмаїття творчості письменниці: поетичні збірки «Жіночий аркан», «На Миколая», «Десять дек морозної води», «Сад нетерпіння», «Вогонь живиці», «З трави і листя»; прозові книжки «Життя коротке», «Нація», «Бульварний роман», «Містер і місіс Ю-Ко в країні укрів».

«*Фушет від Марії Матіос*» (2002) – постмодерне поєднання кулінарної книги та мелодраматичних історій. Автобіографічні розділи книжки. Поєднання сповідальності з іронічністю.

Роман «*Солодка Даруся*» (2005). Розповідь про нещадні жорна історії, невитравне людське зло і незнищенне добро. Уміння концентрувати драму «на одному сантиметрі тексту». Неореалістична поетика, символічний підтекст роману. Особливості жанру твору. Епічно-драматична організація тексту. Співвідношення сюжету і фабули. Сюжетно-подієвий каркас твору. Сюжетний час і місце розгортання подій. Проблеми роману: загальнолюдські; філософські; політичні (держава і народ); соціальні; морально-етичні. Образ Солодкої Дарусі. Трагедія Дарусі – трагедія України. Символічні образи твору – ключі до прочитання глибинних пластів роману (тройка ружа, Михайлове чудо, колісниця, засохла ружа тощо). Аналіз позасюжетних елементів роману: описи, ліричні відступи, монологи, діалоги. Мова твору. Марія Матіос про свою «Солодку Дарусю». Оцінні судження критиків і літературознавців про «Солодку Дарусю». Місце роману у творчості письменниці та літературному процесі.

Збірка новел «*Нація. Одкровення*». Два цикли – «Апокаліпсис» й «Одкровення». Новели «Поштовий індекс» (1984), «Апокаліпсис» (2006). 1990-і рр. – «Юр'яна і Довгопол», «Вставайте, мамко...», «Прощай мене», «Дванадцять службів», «Анна-Марія», «Признай свою дитину», «Не плачте за мною ніколи...». Жанровий і концептуальний сенс новели «Просили тато-мама...» (2001).

Цикл «Апокаліпсис». Буковинське життя-буття. Побутові, психологічні, духовні реалії у новелах.

Різномірний й еkleктичний цикл «Одкровення». Оповідання «Не плачте за мною ніколи...». Народна етика і психологія. Фабульно-образна самобутність цього оповідання. Образ баби Юстини як втілення філософських засад народного світогляду.

Тема 13. Володимир Лис (1950 р. нар.) – журналіст, драматург, письменник.

Інформаційний обсяг теми. Відомий також як народний синоптик. Огляд життя і творчості. Ідейно-тематичний діапазон художньої прози митця слова: повість «Там за порогом» (1989), роман «Айстри на зрубі» (1991); роман «Маска»(2002); роман«І прибуде суддя»(2004); роман «Камінь посеред саду»(2005-2007); роман «Острів Сильвестра»(2009), роман «Століття Якова» (2010), «Графиня»(2010), роман «Іван та Чорна Пантера»(2012).

Роман «Маска». Жанр історико-авантюрного роману. Особливості композиції. Хронотоп. Образ Помаранчевої Маски. Перевтілення головного героя. Образ графині Ядвіги Войцицької.

Риси романтизму в романі.

Роман «Століття Якова». Творча історія роману. Сюжетно-композиційна організація.Часові площини дії. Село Загорени. Образ Якова. Дитяче кохання Якова, викрадення коханої, служба у Війську Польському, кохання до польської шляхтянки, війна з німцями,полон і знову війна,велика і особиста трагічна українсько-польська різанина,драматичні повоєнні події.

Жіночі образи. Образ Зосі.

Мова твору.

Особливості західнополіського діалекту.

Місце роману в літературному процесі доби.

Мирослав Дочинець (1959 р. нар.) – письменник і журналіст. Член Асоціації українських письменників (з 2003 року). Огляд творчості письменника. Книги«Гірчичне зерно» (1989),«Оскал собаки» (1991),«Мукачево і мукачівці» (1994),«Роса на фігових листках» (1995),«Він і вона» (1996),«Дами і Адами» (2002),«Гра в ляльки. Жіночі історії» (2003),«Куфрик з фіглями» (2003),«Руки і душа та інші невігадані жіночі історії» (2011), «Многії літа. Благії літа. Заповіді 104-річного Андрія Ворона – як жити довго в щасті і радості» (2010, книжка ввійшла до шістки найпопулярніших видань за рейтингом «Книжка року-2010») , «Вічник. Сповідь на перевалі духу» (2012, Книга висунута НСПУ (2011 р.) на здобуття Національної премії Т.Г. Шевченка), «Криничар» (2012), «Горянин. Води Господніх русел» (2013).

Роман «Вічник. Сповідь на перевалі духу» (роман «Бранець Чорного лісу» адаптований для юнацтва).Прототип головного героя «Вічника» – знахар Андрій Ворон, який прожив 104 роки. Зв'язок ізкнижкою«Многії літа. Благії літа». Філософія мудрості й великої сили духу. Неповторна сила Природи – бунтівної і тривожної, живої як людська душа. Повернення у лоно родоводу.

Виховний ідеал роману. Дидактизм.

Мова твору.

Тема 14. Представники «станіславського феномену».

Інформаційний обсяг теми. «Посткарнавальний синдром» Юрія Андруховича, «малий апокаліпсис» Юрка Іздрика, «рекомбінативність» Тараса Прохаська.

Юрко Іздрик (1962 р. нар.) – один із творців станіславського феномену. Огляд збірок «Острів КРК» (1993), «Воцек» (1997), «Подвійний Леон» (2000), «Інший формат: Юрко Іздрик» (2003), «АМ™» (2004), «3:1» – це «Острів КРК», «Воцек» і «Подвійний Леон» (2009), «ТАКЕ» (2009), «Флешка-2GB» («2009»). Інтертекстуальність творів.

Роман «Воцек» – візитна картка прозаїка. Мотиви любові, ревнощів, божевілья, злочину. Ідея літератури як історія хвороби. Свобода й індивідуальність індивідуума. Егоїзм Воцтека. Історія його хвороби, діагноз.

Роман «Подвійний Леон». Тема алкоголю й алкоголізму в романі. Ліричний герой Леон. Самогубець і естет в душі. Любовна історія головного героя. «Чорний» гумор в романі. Автобіографізм образів Воцтека і Леона.

Тарас Прохасько (1968 р. нар.). Тарас Прохасько – один із наймолодших представників «станіславського феномену». Збірка «Лексикон таємних знань». Нові теми і нові контексти оповідань. Щоденникові записи «Спалахи літа»; філософський трактат «Некрополь»; «Довкола озера» – потік галюцинацій хворого Северина. (1 год).

Оповідання «Від чуття при сутності». Відсутність тематичної домінанти. Роль образу-персонажа Памви, його «дорога до обрїю».

Тоніка розповіді в оповіданнях Тараса Прохаська. Містичність прози. Актуальність проблем, порушених в оповіданнях збірки «Лексикон таємних знань». Мова текстів («У семантиці його прозової мови пульсує енергія вигасання як запорука відродження» (Микола Жулинський).

Сучасна українська драматургія. Антологія «Страйк ілюзій» (2004). Прадавні ілюзії («Чарований запорожець» Богдана Жолдака та «Сім кроків до Голгофи» Олега Гончарова). Потойбічні ілюзії («Душа моя зі шрамом на коліні» Ярослава Верещака, «Зніміть з небес офіціанта» Олега Миколайчука-Низовця). Актуальні ілюзії («Дев'ятий місячний день» Олександри Погребінської та «Самогубство самотності» Неди Нежданої). Абсурдні ілюзії («Я. Сіріус. Кентавр» Лариси Паріс і «Сестра милосердна» Володимира Сердюка). Ілюзії-фентезі («Шляхетний дон» Сергія Щученка й «На виступцях» Катерини Демчук).

Тема 15. Міленіумне покоління (двотисячники).

Інформаційний обсяг теми. Спільні риси: конфлікт «прозріння» і логіки, змінений стан свідомості; мотив страждання, насамперед від самих себе; особливе сприйняття та розуміння мови, переосмислення лексем, незвичне поєднання образів; щирість; легка мова.

Представники: Світлана Пиркало (романи «Зелена Маргарита», «Не думай про червоне»), Світлана Поваляєва («Екстгумація міста», «Замість крові», «Орігамі-блюз»), Ірена Карпа («50 хвилин трави», «Фройд би плакав», «Перламутрове порно»).

Жіноча сучасна поезія. **Мар'яна Савка** (збірки «Оголені русла» (1995), «Малюнки на камені» (1998), «Гірка мандрагора» (2002; книга стала лауреатом ІХ Форуму видавців у Львові), «Кохання і війна» – у співавторстві з Маріанною Кіяновською (2002), «Квіти цмину» (2006), «Бостон-джаз» (2008), «Тінь Риби» (2010). **Маріанна Кіяновська** (збірки «Інкарнація» (1997) , «Вінки сонетів» (1999), «Міфотворення» (2000), «Книга Адама» (2004), «Звичайна мова» (2005), «Стежка вздовж ріки» (2008). **Богдана Матіяш** (Збірки «Непроявлені знімки» (2005), «Розмови з Богом» (2007), «Твої улюблені пси та інші звірі» (2011, 2012) і **Дзвінка Матіяш** (збірки «Реквієм для листопаду» (2005), «Роман про батьківщину» (2006), «Казки П'ятинки» (2010), «Історії про троянди, дощ і сіль» (2012). Провідні мотиви і образи.

Любко Дереш (1984 р. нар.) – прозаїк. Проблема авторства роману «Культ». Огляд романів «Культ», «Архе», «Намір!».

Роман *«Поклоніння ящірці»* (2002). Використання прийомів голлівудського трилера. Життя і проблеми підлітків. Бутафорська функція дорослих. Соціальні питання. Іронічність. Огляд літературно-мистецької періодики поточного року

Найновіші тенденції розвитку сучасного українського письменства. Жанрове розмаїття. Співвідношення та взаємопроникнення елітарної і масової культури. Новітня українська література у світовому контексті.

**4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ
УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ» РОЗДІЛУ «ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ
ЛІТЕРАТУРИ КІНЦЯ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ»**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьо го	у тому числі					усьо го	у тому числі				
		лк	пз	лаб	інд	с.р.		лк	пз	лаб	інд	с.р.
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Розділ 1. Українська література 80-х років ХХ століття	54	10	8			36	60	4	2			54
Розділ 2. Література 90-х ХХ століття. Міленіумне покоління	66	10	14			42	60	2	4			54
Розділ 1. Українська література 80-х років ХХ століття												
Тема 1. Українська дискурсія про постмодернізм. Періодизація постмодерного періоду в сучасній українській літературі. Літературні угруповання	8	2				6	10	2				8
Тема 2.. Творчість Валерія Шевчука 80-х-90-х років	8	2	2			4	8					8
Тема 3. Драматургія Ярослава Стельмаха	6		2			4	10		2			8
Тема 4. Художня проза Василя Шкляра	6		2			4	6					6
Тема 5. Вісімдесятники. Поезія Василя Герасим'юка, Ігоря Римарука і Наталки Білоцерківець	6	2				4	8	2				6
Тема 6. Літературне угруповання «Бу-Ба-Бу», його засновники (Ю. Андрухович, О. Ірванець, В. Неборак). Новий різновид поезії – поетичне шоу.	8	2				6	6					6
Тема 7. Поезія Оксани Забужко	6		2			4	6					6
Тема 8. Художня проза Галини Пагутяк	6	2				4	6					6
Разом за змістовим модулем 1	54	10	8			36	60	4	2			54
Змістовий модуль 2. Література 90-х років ХХ століття. Міленіумне покоління												
Тема 9. Покоління дев'яностників. Літературне угруповання «Червона фіра». Творчість Сергія Жадана	8	2				6	8	2				6
Тема 10. Літгурт «Нова дегенерація». Творчість Івана Андрусяка	8		2			6	8					8
Тема 11. Творчість Василя Портяка, Олеся Ульяненка,	10		4			6	8					8

Олександра Жовни												
Тема 12. Творчість Марії Матіос	10	2	2			6	10		2			8
Тема 13. Творчість Володимира Лиса і Андрія Кокотюхи	10		4			6	10		2			8
Тема 14. Проза представників «станіславського феномену» (Ю.Андрухович, Ю.Іздрик, Т.Прохасько)	8	2				6	8					8
Тема 15. Міленіумне покоління(двотисячники). Художні особливості творчих пошуків. Творчість Любка Дереша. Сучасна жіноча поезія (Богдана Матіяш, Мар'яна Савка, Дзвінка Матіяш, Мар'яна Кіяновська)	12	4	2			6	8					8
Разом за змістовим модулем 2	66	10	14			42	60	2	4			54
Усього годин	120	20	22			78	120	6	6			108

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		Денна ф.н.	Заочна ф.н.
1.	Роман «Дім на горі» Валерія Шевчука	2	
2.	Драматургія Ярослава Стельмаха	2	2
3.	Роман «Чорний Ворон» Василя Шкляра	2	
4.	Поезія Оксани Забужко	2	
5.	Поезія Івана Андрусяка	2	
6.	Роман «Солодка Даруся» Марії Матіос	2	2
7.	Новелістика Василя Портяка	2	
8.	Мала проза Олександра Жовни	2	
9.	Роман «Століття Якова» Володимира Лиса	2	2
10.	Роман «Червоний» Андрія Кокотюхи	2	
11.	Роман «Рекреації» Юрія Андруховича	2	
	Усього годин	22	6

6. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		

...	Усього годин	
-----	---------------------	--

Примітка. Навчальним планом не передбачено.

7. ТЕМИ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.			
2.			
УСЬОГО ГОДИН			

Примітка. Навчальним планом не передбачено.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Українська дискурсія про постмодернізм. Періодизація постмодерного періоду в сучасній українській літературі. Літературні угруповання	6	8
2.	Творчість Валерія Шевчука 80-х-90-х років	4	8
3.	Драматургія Ярослава Стельмаха	4	8
4.	Герметична поезія Ігоря Римарука	4	6
5.	Поезія Наталки Білоцерківець	4	6
6.	Поезія Оксани Забужко	6	6
7.	Художня проза Галини Пагутяк	4	6
8.	Неомодернізм в сучасній українській прозі	4	6
9.	Покоління дев'яностників. Формування в умовах тотальної депресії. Розчарування в національній ідеї, суспільстві, людині. Суб'єктивізм.	6	6
10.	Літературне угруповання «Червона фіра». Творчість Сергія Жадана	6	8
11.	Творчість Олеся Ульяненка. Василя Слапчука	6	8
12.	Творчість Марії Матіос	6	8
13.	Міленіумне покоління(двотисячники). Художні особливості творчих пошуків. Творчість Любка Дереша	6	8
14.	Сучасна жіноча поезія (Богдана Матіяш, Мар'яна Савка, Дзвінка Матіяш, Мар'яна Кіяновська)	6	8
15.	Найновіші тенденції розвитку сучасного українського письменства. Новітня українська література у світовому контексті	6	8
Усього годин		78	108

9. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Написання есе.

Як підготувати й написати текст есе?

ЕСЕ - це самостійна письмова робота на тему, запропоновану викладачем (тема може бути запропонована також студентом, але обов'язково повинна бути погоджена з викладачем).

Мета есеполягає в розвитку навичок самостійного творчого мислення й письмового послідовного викладу власних думок. Писати есе надзвичайно корисно, оскільки це дозволяє авторові навчитися чітко й грамотно формулювати думки, структурувати інформацію, використовувати основні категорії аналізу, виділяти причинно-наслідкові зв'язки, ілюструвати поняття відповідними прикладами, аргументувати свої висновки; володіти науковим стилем мовлення.

Есе повинне містити: чіткий виклад суті поставленої проблеми, включати самостійно проведений аналіз цієї проблеми з використанням концепцій і аналітичного інструментарію, розглянутого в рамках дисципліни, висновки, що узагальнюють авторську позицію з поставленої проблеми.

Залежно від специфіки дисципліни, форми есе можуть значно диференціюватися. У деяких випадках це може бути аналіз наявних статистичних даних з досліджуваної проблеми, аналіз матеріалів із засобів масової інформації й використання досліджуваних моделей, докладний розбір запропонованого завдання з розгорнутими думками, підбір і детальний аналіз прикладів, що ілюструють проблему тощо.

Якість будь-якого есе залежить від трьох взаємозалежних складників, таких як:

- вихідний матеріал, що буде використаний (конспекти прочитаної літератури, лекцій, запису результатів дискусій, власні міркування й накопичений досвід з даної проблеми);
- якість обробки наявного вихідного матеріалу (його організація, аргументація та докази);
- аргументація (наскільки точно вона співвідноситься з піднятими в есе проблемами).

Процес написання есе можна розбити на кілька стадій: обмірковування - планування - написання - перевірка - виправлення.

Планування - визначення мети, основних ідей, джерел інформації, термінів закінчення й подання роботи. **Мета** повинна визначати дії. **Ідеї**, як і мета, можуть бути конкретними й загальними, більше абстрактними. Думки, почуття, погляди й подання можуть бути виражені у формі аналогій, асоціації, припущень, міркувань, суджень, аргументів, доводів тощо.

Джерела. Тема есе підкаже, де шукати потрібний матеріал. Звичайно користуються бібліотекою, Інтернет-ресурсами, словниками, довідниками. Перегляд означає редагування тексту з орієнтацією на якість і ефективність. Якість тексту складається із чотирьох основних компонентів: ясності думки, виразності, грамотності й коректності. Необхідно чітко і ясно формулювати ідеї, які хочете виразити, інакше вам не вдасться донести ці ідеї й відомості до читачів.

Виразність – це доступність тексту для розуміння. Легше всього її можна досягти, користуючись логічно й послідовно ретельно обраними словами, фразами й взаємозалежними абзацами, що розкривають тему.

Грамотність відбиває дотримання норм граматики й правопису. Якщо в чомусь сумніваєтеся, загляньте в підручник, словник або посібник зі стилістики чи дайте прочитати написане людині, чия манера писати вам подобається.

Коректність – це манера письма. Писати треба полемічно, але чемно.

Тематика есе

1. Українська постмодерністська література виникла як заперечення чи розширення меж модерністської?
2. Чи можливий український варіант постмодернізму?
3. Постмодернізм – явище позитивне чи негативне?
4. Чи варто Юрія Андруховича називати батьком українського постмодернізму?
5. Хто є реципієнтом сучасної української літератури?
6. Яку нішу в сучасній українській літературі займають неонародники?
7. Чому в сучасній українській літературі селянсько-заповідальний дискурс займає провідне місце?
8. Наскільки визначальною в українській постмодерністській літературі є іронія?
9. Наскільки феміністичні теорії є органічним явищем постмодерністського дискурсу?
10. «Потік свідомості» Євгена Пашковського: плюси і мінуси
11. Етнорегіональні димінанти творчості Матіос: два кроки у дев'ятнадцяте століття?
12. Хто із сучасних українських письменників міг би стати лауреатом Нобелівської премії? Опираючись на художні особливості творів обґрунтуйте свою думку.
13. Чи спроможні дослідники сучасної української літератури задовольнити професійні потреби студентів-філологів?
14. Чому в сучасній українській літературі, особливо прозі, найбільш вагомим є західноукраїнський слід. Спростуйте або обґрунтуйте цю думку.

15. Яка література буде домінувати після постмодерністської?
16. Хто із сучасних українських письменників стане класиком літератури. Доведіть свою думку.
17. У чому проявляється виховний ідеал чи дидактизм роману «Вічник» Мирослава Дочинця?
18. Наскільки правомірно Володимир Лис у романі «Століття Якова» лише фрагментарно, калейдоскопічно відтворив низку подій української історії?

10. МЕТОДИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання різноманітних методів та технологій викладання і навчання.

Пояснювально-ілюстративний метод: повідомлення інформації з використанням різних засобів з подальшим усвідомленням такої інформації та її фіксацією у пам'яті студентів. Найчастіше метод реалізується на лекціях у формі розповіді чи пояснення складного теоретичного та (або) великого за обсягом навчального матеріалу тощо.

Репродуктивний метод: відтворення і повторення способу діяльності за сформованим динамічним стереотипом дій. Метод є корисним для засвоєння основних понять.

Метод проблемного викладу навчального матеріалу передбачає створення проблемних ситуацій, надання допомоги студентам у їхньому аналізі з подальшим спільним розв'язанням поставлених завдань. Під час вивчення навчальної дисципліни викладач формує у студентів зразки наукового пізнання та вирішення проблемної ситуації.

Частково-пошуковий (евристичний) метод спрямований на залучення студентів до самостійного розв'язання пізнавального завдання. При цьому студенти опановують різні способи пошуку інформації, формують переконаність в істинності нових знань, аналізують достовірність отриманих результатів та можливі помилки та труднощі.

Дослідницький метод спрямований на залучення студентів до самостійного розв'язання завдання наукового характеру з використанням сучасних засобів обчислювальної техніки та інформаційно-комунікаційних технологій. При вивченні навчальної дисципліни студенти можуть виконувати науково-дослідні завдання з подальшим оформленням та оприлюдненням отриманих наукових результатів. При цьому викладач орієнтує студентів на проведення досліджень, долучає до їхньої самостійної організації.

Серед *словесних методів навчання* увагу акцентуємо на лекції, навчальній дискусії, диспуті, консультації.

Активізовано комп'ютерну презентацію, відеометоди поєднані з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання: дистанційними та мультимедійними.

Під час практичних занять будуть використані новітні мультимедійні та комп'ютерні технології: робота в парах, групове навчання, мозковий штурм.

На чільному місці перебуватиме індивідуальна науково-дослідна робота.

При викладанні навчальної дисципліни «Історія української літератури кінця ХХ – початку ХХІ століть» використовуються як традиційні, так і сучасні, зокрема особистісно-орієнтовані, інформаційно-комунікаційні, дистанційні *технології навчання*. Зокрема, для активізації освітнього процесу передбачено застосування *проблемних лекцій, ділових ігор, занять-дискусій* тощо.

1) Лекції будуть органічно поєднуватися з практичними заняттями, а й із самостійною роботою, яка полягає в самостійному опрацюванні теоретичного матеріалу, підготовці до практичних занять, пошуку необхідної інформації, підборі та огляді літературних джерел за заданою тематикою, виконанні індивідуальних завдань тощо.

11. КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Методи оцінювання: усні та письмові тести, проекти, презентації.

Поточний контроль буде проводитись на усіх видах аудиторних занять: лекціях, практичних, індивідуальних заняттях. Окремо буде оцінена самостійна робота з кожної теми.

Поточний контроль на усіх видах аудиторних занять реалізується такими методами: усного і письмового опитування, захисту лабораторних робіт, виступів на практичних заняттях, підготовка та демонстрація презентацій, портфоліо тощо, проведення контрольних робіт, колоквиумів.

Поточний контроль виконання самостійної роботи, в тому числі й індивідуальних завдань, здійснюється за усіма темами.

Метод підсумкового оцінювання: екзамен, який буде проведено у формі комп'ютерного тестування. За рішенням кафедри на екзамен відведено 30 балів. 70 балів студент може одержати за окремі форми навчальної діяльності: поточне засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи, за ІНДЗ, за підготовку наукових публікацій.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно з Критеріями оцінювання знань і вмінь студентів Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського за такими рівнями і критеріями:

Оцінка за шкалами ECTS, стобаловою, розширеною	Критерії оцінювання	Рівень досягнення студента
--	---------------------	----------------------------

<p>А 90-100 балів ВІДМІННО</p>	<p>Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні; комплексом знань та вмінь, який характеризується системністю. Застосування знань здійснюється на основі самостійного цілеутворення, побудови власних програм діяльності.</p> <p>Студент проявляє нешаблонність мислення у виборі і використанні елементів комплексу знань, здатний самостійно і творчо використовувати набуті уміння відповідно до варіативних ситуацій навчання.</p> <p>Студент спроможний самостійно формулювати узагальнення та висновки, нові задачі, розв'язувати нестандартні задачі, ситуації. Навчально-пізнавальна активність обумовлена пізнавальними інтересами, мотивами саморозвитку і професійного становлення.</p> <p>Студент проявляє інтерес до актуальних проблем відповідного освітнього компонента, може під керівництвом викладача вибрати предмет наукового дослідження, проводити самостійну науково-дослідну роботу.</p>	<p>ВИСОКИЙ</p>
<p>В 80-89 балів ДУЖЕ ДОБРЕ</p>	<p>Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні.</p> <p>Студент володіє комплексом знань та вмінь, який є частково-впорядкованим. У процесі застосування знань студент спроможний вибрати необхідний елемент комплексу знань та вмінь.</p> <p>Застосування знань та вмінь здійснюється як у стандартних ситуаціях, так і при незначних варіаціях умов на основі використання загальних рекомендацій. Відбувається перенесення сформованих умінь або їх комплексів на розв'язування незнайомих задач, ситуацій.</p> <p>Навчально-пізнавальна активність стимулюється пізнавальними інтересами, продукт діяльності оцінюється як професійно значущий.</p>	<p>ВИСОКИЙ</p>
<p>С 75-79 балів ДОБРЕ</p>	<p>Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на підвищеному рівні, може усвідомлено застосовувати знання та вміння для висвітлення суті питання. Комплекс знань частково-структурований. Знання застосовуються переважно у знайомих ситуаціях.</p> <p>Студент усвідомлює особливості навчальних задач, ситуацій тощо. Пошук способів їх розв'язання здійснюється за зразком.</p> <p>Студент спроможний аргументувати застосування певної методичної дії у ході розв'язування задач, ситуацій тощо.</p> <p>Навчально-пізнавальна активність стимулюється мотивами професійного становлення і пізнавальними інтересами.</p>	<p>ДОСТАТНИЙ</p>

<p>D 60-79 балів ДОБРЕ</p>	<p>Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на середньому рівні, може проілюструвати власними прикладами відповідь на питання, частково усвідомлює специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо, має знання про способи розв'язування типових задач, ситуацій тощо. Однак процес самостійного розв'язування задач, ситуацій тощо потребує опори на зразок.</p> <p>Навчально-пізнавальна активність студентів є ситуативно-евристичною. Домінують мотиви обов'язку та особистого успіху. Використання засобів саморозвитку та самопізнання відбувається не усвідомлено.</p>	<p>ЗАДОВІЛЬНИЙ</p>
<p>E 50-59 балів ДОСТАТНЬО</p>	<p>Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компоненту на середньому рівні. Має уявлення про специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо. Виконання дій при роз'ясненні задач, ситуацій частково усвідомлюється, здійснюється частково правильно.</p>	<p>НИЗЬКИЙ</p>
<p>Fx 35-49 балів НЕЗАДОВІЛЬН O</p>	<p>Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст основних розділів. Виконання окремих дій відбувається не усвідомлено, однак переважно правильно, навчально-пізнавальна активність мотивується ситуативно-прагматичним інтересом.</p>	<p>НЕЗАДОВІЛЬНО</p>
<p>F 0-34 балів НЕПРИЙНЯТО</p>	<p>Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст окремих розділів. Виконання окремих методичних дій відбувається несвідомо, у більшості неправильно, навчально-пізнавальна активність проявляється лише у ситуаціях зовнішнього примусу.</p>	<p>НЕЗАДОВІЛЬНО</p>

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення навчальної дисципліни відображає створений навчально-методичний комплекс, який включає в себе:

- навчальну програму;
- робочу навчальну програму;
- плани лекційних занять;
- плани практичних занять;
- плани самостійної роботи;
- зміст індивідуальних завдань;
- конспект лекцій з дисципліни;
- питання до поточного контролю знань студентів;
- питання до підсумкового контролю знань студентів;
- інші матеріали.

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. *Гундорова Т.* Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодерн. Київ : Критика, 2005. 263 с.

2. *Енциклопедія постмодернізму* / [за ред. Ч.Вінквіста та В.Тейлора; пер. з англ. В.Шовкун]. Київ : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2003. 503 с.

3. *Зборовська Н. В.* Психоаналіз і літературознавство: Посібник. Київ: «Академвидав», 2003. 392 с. (Альма-матер).

4. *Наєнко М. К.* Історія українського літературознавства. – Київ : Академія, 2001. 280 с.

5. *Українські літературні школи та групи 60-90-х рр. ХХ ст.* / Упор. Габор В. Львів: Піраміда, 2009.

6. *Харчук Р.* Сучасна українська проза: Постмодерний період: Навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2008. 248 с.

Додаткова

1. *Андрусяк І.* Літпроцесія. Рецензії, есеї, статті. Донецьк: Видавнича агенція «OST», 2002. 112 с.

2. *Арсланов В. Г.* Постмодернізм и русский «третий путь»: tertium datur российской культуры XX века. Москва : Культурная революция, 2007. 456 с.

3. *Барт Р.* Избранные работы : Семиотика. Поэтика : пер с фр. Москва : Прогресс, 1989. 615 с.

4. *«Бу-Ба-Бу»* (Юрій Андрухович, Олександр Ірванець, Віктор Неборак) : вибрані твори : поезія, проза, есеїстика / [Автор. проекту, упоряд., бібліограф відомості та прим. Василя Габоора]. Львів : ЛА «Піраміда», 2007.

392 с.

5. *Вісімдесятники*. Антологія нової української поезії / Упор. І.Римарука. Передм. М.Рябчука. Едмонтон : Вид-во Канад. ін.- ту українських студій, 1990. 205 с.

6. *Гаврилів Т.* Знаки часу: спроба прочитання. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2001. 228 с.

7. *Гнатюк О.* Прощання з імперією. Українські дискусії про ... Київ : Критика, 2005. 234 с.

8. *Грабович Г.* До історії української літератури: дослідж., есеї, полеміка. Київ : Критика, 2003. 631 с.

9. *Гундорова Т.* Кітч і література. Травестії. Київ : Факт, 2008. 284 с.

10. Жулинський М. Подих третього тисячоліття. Луцьк, 2000. 278 с.

11. *Квіт С.* В межах, поза межами і на межі. Київ : Асоц. «Нова л-ра», 1999. 78 с.

12. *Козловски П.* Культура постмодерна / Пер. с нем. Москва : Республика, 1997. 239 с.

13. *Лексикон загального та порівняльного літературознавства* / За ред. А.Волкова та ін. Чернівці : Золоті литаври, 2001. 636 с.

14. *Літературознавча енциклопедія* : у 2 т. / автор-укладач Юрій Ковалів. Київ : Академія, 2007.

15. *Літературознавчий словник-довідник* [укл. Р.Т. Гром'як, Ю.І.Ковалів та ін.]. Київ : Академія, 1997. 752 с.

16. *Мала українська енциклопедія актуальної літератури.* / Упор. Андрухович Ю. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 1998. 345 с.

17. *Моклиця М.* Модернізм як структура. Філософія. Психологія. Поетика. Луцьк, 1998. 295 с.

18. *Моренець В.* Оксиморон: Літературознавчі статті, дослідження, есеї. – Київ : Аграр Медіа Груп, 2010. 344 с.

19. *Ортега-і-Гассет Х.* Бунт мас // Вибрані твори: пер з ісп. / Х. Ортега-і-Гассет. Київ, 1994. С. 120–134.

20. *Павличко С.* Дискурс модернізму в українській літературі. Київ : Либідь, 1997. 307 с.

21. *Павличко С.* Теорія літератури. Київ : Основи, 2002. 679 с..

22. *Павличко С. Д.* Фемінізм; [упоряд. та передмова Агеєва В.]. Київ : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2002. 322 с.

23. *Павлишин М.* Канон та іконостас. Київ : Видавництво «Час», 1997. 447 с.

24. *Плерома 3'98.* Мала Українська енциклопедія актуальної літератури. Проект «Повернення деміургів». Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1998. 284 с.

15. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

URL-адреси сайтів української літератури

Освітній онлайн-ресурс

<http://litmisto.org.ua/>

Електронна бібліотека української літератури

<http://www.utoronto.ca/elul/Main-Ukr.html>

Гуманітарний архів «Антропос»

<http://www.anthropos.net.ua/jspui/>

Архів журналу «Слово і час»

http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/sch/texts.html

Архів журналу «Дивослово»

<http://dyvoslovo.com.ua/archive/>